

Dokument s plenarne sjednice

B9-0136/2022

2.3.2022

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o vladavini prava i posljedicama presude Suda Europske unije
(2022/2535(RSP))

Jaak Madison, Gunnar Beck, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud
u ime Kluba zastupnika ID-a
**Andrea Bocskor, Tamás Deutsch, Enikő Győri, Balázs Hidvéghi, Ádám
Kósa, Ernő Schaller-Baross**

**Rezolucija Europskog parlamenta o vladavini prava i posljedicama presude Suda
Europske unije
(2022/2535(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 2. i 7. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir članak 5. UEU-a, a posebno načela dodjeljivanja, supsidijarnosti i proporcionalnosti kojima su ograničene ovlasti EU-a,
- uzimajući u obzir članke 31. i 32. Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora iz 1969., kojima se daje prednost dobroj vjeri i doslovnom pristupu tumačenju ugovora te se općenito ograničava primjena svrhe i drugih kriterija tumačenja na slučajeve očite apsurdnosti i istinske dvosmislenosti,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije² („Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava”),
- uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije od 16. veljače 2022., *Mađarska protiv Parlamenta i Vijeća*, C-156/21 i presudu od 16. veljače 2022., *Poljska protiv Parlamenta i Vijeća*, C-157/21,
- uzimajući u obzir presudu K 3/21 poljskog Ustavnog suda od 7. listopada 2021. objavljenu u službenom listu Poljske *Dziennik Ustaw* 12. listopada 2021.,
- uzimajući u obzir obrazloženi prijedlog Komisije od 20. prosinca 2017. u skladu s člankom 7. stavkom 1. UEU-a u pogledu vladavine prava u Poljskoj: Prijedlog odluke Vijeća o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava (COM(2017)0835),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o prijedlogu kojim se Vijeće poziva da, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, utvrdi da postoji očita opasnost da Mađarska teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Europska unija³,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 30. rujna 2020. naslovljenu „Izvešće o vladavini prava za 2020. – Stanje vladavine prava u Europskoj uniji”

¹ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.

² SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.

³ SL C 433, 23.12.2019., str. 66.

(COM(2020)0580),

- uzimajući u obzir izjave Vijeća i Komisije od 16. veljače 2022. o vladavini prava i posljedicama presude Suda Europske unije,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. lipnja 2021. o stanju vladavine prava u Europskoj uniji i primjeni Uredbe 2020/2092 o uvjetovanosti (EU, Euratom)⁴,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da se u članku 2. UEU-a navodi sljedeće: „Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca”;
- B. budući da se u članku 5. stavku 3. UEU-a navodi da „na temelju načela supsidijarnosti, u područjima koja nisu u njezinoj isključivoj nadležnosti, Unija djeluje samo ako i u mjeri u kojoj ciljeve predloženog djelovanja države članice ne mogu dostatno ostvariti”;
- C. budući da se člankom 7. UEU-a utvrđuje postupak za pokretanje postupaka zbog povrede prava protiv države članice ako postoji očita opasnost od kršenja vrijednosti EU-a utvrđenih u članku 2. UEU-a;
- D. budući da EU, kao međunarodnu organizaciju, obvezuje međunarodno pravo i Sud Europske unije, sud utemeljenim na ugovorima, te ga, s obzirom na to da su države članice potpisnice Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora, obvezuju pravila tumačenja i ostale odredbe te Konvencije;
- E. budući da u Ugovorima EU-a nije utvrđena opća nadležnost koja bi institucijama EU-a omogućila da primjenjuju svoje tumačenje vladavine prava u cijelom EU-u;
- F. budući da su Parlament i Vijeće 16. prosinca 2020. donijeli Uredbu o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava kojom se uspostavlja opći sustav uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije u slučaju da neka država članica prekrši načela vladavine prava; budući da se radi postizanja tog cilja uredbom Vijeću omogućuje da na prijedlog Komisije donese zaštitne mjere, kao što su obustava plaćanja iz proračuna Unije ili suspenzija odobrenja jednog ili više programa koji se plaćaju iz tog proračuna;
- G. budući da su se Poljska i Mađarska odrekle svojeg veta na tu uredbu i pristale na nju do ishoda presude Suda Europske unije; budući da su Mađarska i Poljska u ožujku 2021. pokrenule postupak pred Sudom Europske unije i zatražile poništenje uredbe, pri čemu su tvrdile da je EU premašio svoje ovlasti donošenjem uredbe jer nije imala pravnu osnovu u Ugovorima;
- H. budući da je navodni cilj uredbe zaštita proračuna Unije od učinaka koji su, na dovoljno

⁴ SL C 67, 8.2.2022., str. 86.

izravan način, posljedica kršenja načela vladavine prava;

- I. budući da su Belgija, Danska, Njemačka, Irska, Španjolska, Francuska, Luksemburg, Nizozemska, Finska, Švedska i Komisija intervenirale u postupak pred Sudom Europske unije i podržale Parlament i Vijeće;
- J. budući da je Sud Europske unije u cijelosti odbio tužbe koje su podnijele Mađarska i Poljska; budući da je Sud presudio da EU je djelovao u okviru svojih ovlasti i da uredba ne utječe na pravnu sigurnost niti se njome zaobilazi članak 7. UEU-a;
- K. budući da na razini EU-a ne postoji pravna definicija onoga što pojam „vladavina prava” podrazumijeva; budući da Komisija s jedne strane želi države članice obvezati na pravo EU-a, čime se Unija hijerarhijski stavlja iznad država članica, dok s druge strane želi zamijeniti tradicionalno poimanje vladavine prava uspostavom subjektivnog skupa vrijednosti i načela; budući da je EU u prošlosti koristio proces povezan s navodnim kršenjem vladavine prava u političke svrhe;
- L. budući da su postupci na temelju članka 7. UEU-a pokrenuti protiv Mađarske 12. rujna 2018., a protiv Poljske 20. prosinca 2017.;
- M. budući da je zabrinjavajuće to što je Europski sud za ljudska prava (EKLJP) instrumentalizirao koncept vladavine prava kako bi se Poljska osudila nakon reforme pravosuđa jer je to područje u isključivoj nacionalnoj nadležnosti predmetne države članice; budući da su pred EKLJP-om trenutačno u tijeku 94 predmeta protiv Poljske, od kojih je većina podnesena između 2018. i 2022., nakon reorganizacije poljskog pravosudnog sustava;
- N. budući da postoji stvarni rizik od toga da Komisija instrumentalizira Uredbu o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava protiv Poljske, Mađarske i drugih država koje inzistiraju na nadređenosti svojih tradicionalnih vrijednosti i vlastitog, jednako legitimnog pravnog tumačenja vladavine prava; budući da je ta uredba moćan instrument političke prisile koji može biti prijatnija svim državama članicama; budući da Komisija pokazuje različite pristupe kad je riječ o drugim državama članicama, kao što je Malta;
 1. ponovno ističe da je EU pri donošenju Uredbe o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava djelovao *ultra vires* tako što je prekoračio ovlasti koje su mu dodijelile države članice; nadalje ustraje u tome da se uredbom krši načelo pravne sigurnosti; stoga u cijelosti odbacuje Uredbu o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava; nadalje smatra da se Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava krši načelo jednoglasnosti iz članka 7. UEU-a, a time i pravo EU-a;
 2. skreće pozornost na činjenicu da nekoliko pravnih jurisdikcija država članica za koncept „vladavine prava” ima različite definicije te da bi tu razliku u nacionalnom pravu trebalo poštovati i pozdraviti, a ne zanemariti ili ukloniti; naglašava da postoji opsežno akademsko istraživanje o komparativnom pravu koje pokazuje da ne postoji jedinstveno shvaćanje vladavine prava; smatra da će to nepostojanje konceptualnog konsenzusa na razini EU-a dovesti do pravne nesigurnosti i stvoriti mogućnost za političko upletanje, što je samo po sebi kršenje vladavine prava; poziva sve države članice da poštuju diobu vlasti kao ključni aspekt vladavine prava;

3. naglašava da svaka država članica ima vlastiti nacionalni identitet i ustavne tradicije koje su u skladu s europskim vrijednostima i s kojima se uvijek mora postupati uz poštovanje, objektivnost i poštovanje načela jednakosti; ističe da je vladavina prava temeljna vrijednost za sve države članice; izražava zabrinutost zbog toga što se zloupotrebom koncepta vladavine prava za ostvarivanje političkih ciljeva uništava uzajamno povjerenje i iskrena suradnja među državama članicama;
4. ističe da se dogovor o proračunu ne može zloupotrijebiti za politički pritisak i ucjenjivanje država članica; smatra da bi svaka obustava plaćanja određenoj državi članici iz proračuna Unije, kako je predviđeno Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava, dovela do neopravdanog bogaćenja jer države članice daju doprinos u proračun EU-a, pri čemu se podrazumijeva da će od njega zauzvrat primiti plaćanja; nadalje smatra da bi svaka obustava plaćanja od strane EU-a trebala dovesti do podnošenja tužbe o nepoštenom bogaćenju pred sudom;
5. ne slaže se sa stajalištem Suda Europske unije da Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava nije kazna; tvrdi da će uvjetovanost postati još jedan mehanizam političkog sankcioniranja, osim postupaka iz članka 7., čime će se omogućiti zaobilaženje strogih postupovnih zahtjeva u pogledu jednoglasnosti iz članka 7.; osuđuje činjenicu da će države članice, a posebno Mađarska i Poljska, biti nerazmjerno kažnjene u smislu tog dvostrukog mehanizma sankcioniranja koji je uspostavio EU;
6. izražava zabrinutost zbog pravosudnog aktivizma i pravne gimnastike koje je Sud Europske unije primijenio kako bi donio zaključak da se Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava ne namjeravaju kazniti države članice; nadalje izražava zabrinutost zbog federalističkog pristupa Suda Europske unije koji će neizbježno dovesti do daljnjeg narušavanja nacionalnog suvereniteta država članica; poziva Sud da poštuje članke 31. i 32. Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora;
7. primjećuje da Sud na nadređenost europskog prava postupno pokušava nametnuti „vrijednosti” iz članka 2. UEU-a, posebno vladavinu prava koja je pravno nejasan i subjektivan koncept; osuđuje pritisak EU-a koji isplatu europskih sredstava uvjetuje poštovanjem tih „vrijednosti”;
8. podsjeća na to da pojam vladavine prava ne bi trebalo definirati na temelju subjektivnog tumačenja Komisije; žali zbog toga što se uloga Komisije kao čuvarice Ugovora pogoršala jer se čini da Komisija odabire koje će države članice progoniti nakon navodnih kršenja vrijednosti Unije te pogrešne primjene primarnog i sekundarnog zakonodavstva EU-a;
9. poziva Komisiju da se ne koristi Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava niti bilo kojim drugim instrumentom za vršenje pritiska na države članice u rješavanju posebnih slučajeva u područjima nacionalne nadležnosti; poziva Komisiju da zaštitu vladavine prava i temeljnih prava ne koristi kao izgovor za vršenje političkog pritiska na određene države članice da promijene politike koje su u nadležnosti država članica;
10. izražava ozbiljnu zabrinutost da će se, kao što je slučaj s postupcima iz članka 7., mjere u okviru Uredbe o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava provoditi radi daljnjeg poticanja političkih ideala i delegitimizacije određenih država članica;

11. konstatira da je djelovanje EU-a usmjereno protiv suverenih vlada Poljske i Mađarske, posebno zbog njihova protivljenja migracijskoj politici EU-a i politikama kojima se zagovara društveni liberalizam;
12. ponovno ističe da države članice jesu i trebaju ostati gospodarice Ugovorâ; poziva na to da se EU reformira u Europu koja poštuje suverenitet i identitet naših europskih nacija i naroda;
13. poziva institucije EU-a i države članice da napuste svoju gospodarski i politički katastrofalnu centraliziranu viziju „sve tješnje povezane Unije” te umjesto toga poziva na ograničeniji oblik europske suradnje kojim se poštuju ograničenja EU-a utvrđena u Ugovorima te koji je u skladu s načelima nacionalnog suvereniteta, demokracije, transparentnosti, stroge supsidijarnosti i odgovornosti;
14. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladi i parlamentu Mađarske te vladi i parlamentu Poljske.